SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU

SZKOŁY PRZEMYSŁOWEJ

uzupełniającej

w Wadowicach,

za rok szkolny 1904.

WADOWICE.
Nakładem Wydziału szkoły przemysłowej uzupełniającej.

W drukarni Franciszka Foltina.
1904.

A.

Kronika i organizacya zakładu.

Rok szkolny rozpoczął się dnia 13. września 1903 nabożeństwem.

Wedle statutu składała się szkoła z kursu przygotowawczego o 1 oddziale i z kursu przemysłowego o 2 klasach.

W bieżącym roku szk. odbywała się nauka na kursie przygotowawczym i w I. klasie przemysłowej wedle nowego Planu nauki stósownie do rozp. Wysokiej c. k. Rady Szkolnej kraj. z dnia 2. lipca 1903 l. 11293. W II. klasie zaś pobierali uczniowie naukę według dawnego planu.

W oddziale przygotowawczym udzielano:

nauki religii	w 1 godzinie	tygodniowo;
„ języka polskiego	w 2 godzinach	„
„ pisania	w 1 godzinie	„
„ rachunków . .	w 2 godzinach	„
„ rysunków . . .	w 2 „	„

W I. klasie przemysłowej uczyli się:

a) **wspólnie** wszyscy uczniowie	nauki religii	1	godz. tyg.	6 godz. tyg.
	„ języka polskiego	1	„ „	
	„ stylistyki . . .	2	„ „	
	„ rachunków . .	2	„ „	
b) **osobno** jedni	„ rysunków . . .	4	„ „	4 godz. tyg.
drudzy . .	„ języka polskiego	1	„ „	4 godz. tyg.
	„ stylistyki . . .	1	„ „	
	„ rachunków . .	2	„ „	

W II. klasie przemysłowej uczyli się:

a) **wspólnie** wszyscy uczniowie	nauki religii	1	godz. tyg.	6 godz. tyg.
	„ języka polskiego	1	„ „	
	„ stylistyki . . .	1	„ „	
	„ rachunków . .	3	„ „	
b) **osobno** jedni	„ rysunków zawod.	4	„ „	4 godz. tyg.
drudzy . .	„ buchalteryi . .	2	„ „	4 godz. tyg.
	„ stylistyki . . .	2	„ „	

Na kurs przygotowawczy przyjmowano uczniów, którzy uczęszczali do szkoły ludowej, lecz jej nie ukończyli lub nie mieli odpowiedniego przygotowania, aby mogli z korzyścią pobierać nauki w szkole przemysłowej.

Do I. klasy kursu przemysłowego przyjmowano uczniów, którzy w ubiegłym roku ukończyli z dobrym postępem kurs przygotowawczy, lub też ukończyli pomyślnie czwartą klasę szkoły ludowej; do II. klasy zaś tych tylko, którzy w ubiegłym roku szkolnym ukończyli z dobrym postępem I. klasę przemysłową w tutejszej szkole.

Nauka odbywała się w myśl statutu w niedziele i święta od godz. $9^1/_2$ do $11^1/_2$ rano; zaś w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki od godz. 6 do 8 wieczór.

Nauka była bezpłatna; uczniowie otrzymywali też wszystkie książki i inne przybory do nauki bezpłatnie.

Uczniowie odbyli 3-dniowe rekolekcye od dnia 16 — 18 marca, poczem przystąpili do spowiedzi i komunii św.

Rok szkolny zakończono nabożeństwem dnia 15. maja 1904 roku. Po egzaminie, który się odbył także dnia tego uroczyście w przytomności członków Wydziału szkolnego i gości, odczytano klasyfikacyę uczniów i rozdano nagrody, składające się z książeczek kasy oszczędności (włącznej kwocie 41 K.) pomiędzy najpilniejszych uczniów, którzy przytem uczynili największy postęp w nauce.

Wysoki Wydział krajowy ustanowił rozp. z dnia 3. maja 1889 l. 28266 celem pobudzenia uczniów do coraz gorliwszego zajmowania się rysunkami, szczególnie zawodowymi, tak ważnymi dla każego rękodzielnika, dwie nagrody dla uczniów II. klasy, pierwszą w kwocie 10 K., drugą w kwocie 6 K. za najlepsze 2 rysunki.

B.

Nadzór miejscowy i zarząd ekonomiczny szkoły sprawował w tym roku Wydział, który składał się z następujących panów:

Dra Jana Iwańskiego, burmistrza, — jako przewodniczącego;
Jana Dworaka, przemysłowca, } jako delegatów
Karola Osiowskiego, introligatora, } Rady powiatowej;
Dra Józefa Korna, adw., zast. przewod. } jako delegatów
Edmunda Krzysztoforskiego, przemysł. } Rady miejskiej.
Seweryna Arzta, dyrektora c. k. gimnazyum, który był oraz kierownikiem szkoły. — Wydział odbył posiedzeń 4.

C.

Grono nauczycielskie

przy końcu roku szkolnego.

Kierownikiem zakładu, który się mieścił w 4 klasach tutejszego c. k. gimnazyum, był:

1. Seweryn Arzt, c. k. dyrektor gimnazyalny, kawaler orderu Franciszka Józefa, honorowy obywatel miasta Wadowic.

Nauczycielami byli:

2. Jan Guzdek, c. k. profesor gimnazyalny, uczył języka polskiego i stylistyki w II. klasie przemysłowej, 4 godziny tygodniowo;
3. Ks. Zygmunt Karaś, Dr. teologii, katecheta gimnazyalny, uczył religii we wszystkich klasach, 3 godz. tyg.;
4. Tadeusz Kołomłocki, profesor rysunków w c. k. gimnazyum, udzielał rysunków w I. i II. klasie przemysłowej, 8 godzin tygodniowo;
5. Kazimierz Krasuski, dyrektor szkoły wydziałowej żeńskiej, uczył rysunków w oddziale przygotowawczym i rachunków w II. klasie przemysłowej, 5 godz. tyg.
6. Józef Łaszcz, nauczyciel w szkole ludowej, udzielał rachunków w I. klasie przemysłowej, 4 godz. tyg.
7. Marceli Maternowski, c. k. profesor gimnazyalny, udzielał nauki stylistyki i języka polskiego w I. klasie przemysłowej, 4 godz. tygod.
8. Kazimierz Usiekniewicz, uczył buchalteryi w II. klasie przemysłowej, 2 godz. tygod.
9. Franciszek Zając, dyrektor 6-klasowej szkoły ludowej, uczył języka polskiego i rachunków w oddziale przygotowawczym, 5 godz. tygod.

Gospodarzami klas byli:

Kazimierz Krasuski w oddziale przygotowawczym,
Marceli Maternowski w I. klasie przemysłowej,
Jan Guzdek w II. klasie przemysłowej.

D.

Statystyka uczniów.

	Oddział przygotowawczy	KLASA I. przemysłowa	KLASA II. przemysłowa	Razem
Uczniów w ciągu r. 1903/4 wpisan. było	41	32	22	95
Z tych opuściło zakład i Wadowice .	7	6	5	18
Pozostało przy końcu roku szkolnego	34	26	17	77
Uczęszczało średnio	70%	76%	82%	76%
Z tych klasyfikowano	34	26	17	77
Świadectwo stopnia celującego otrzymało	—	—	2	2
„ „ I. „	25	17	14	56
Nie okazało postępu	9	9	1	19
Wiek uczniów.				
Z pozostałych przy końcu roku:				
a) nie przekroczyło 18. roku życia . .	32	21	15	68
b) miało więcej jak 18 lat	2	5	2	9
c) było uczniów (terminatorów) . . .	34	26	13	73
d) „ towarzyszy (subjektów) . . .	—	—	4	4
Wyznanie				
rzymsko-katolickie	32	21	15	68
wyznanie mojżeszowe	2	5	2	9

Wedle zajęcia było:

na początku roku szkolnego:		przy końcu roku szkolnego: Oddział przygotowawczy	I.	II.	Razem
szewców i cholewkarzy . .	35	15	10	4	29
krawców	8	2	4	2	8
fryzyerów	2	1	—	—	1
stolarzy	4	2	2	—	4
ślusarzy	6	2	2	2	6
kowali	4	2	—	1	3
kamieniarzy	1	—	—	1	1
murarzy	1	1	—	—	1
malarzy pokojowych . . .	1	—	—	1	1
blacharzy	1	—	—	—	—
masarzy i rzeźników . . .	8	3	1	1	5
piekarzy	5	3	1	—	4
piernikarzy	1	1	—	—	1
cukierników	1	—	—	1	1
rymarzy	3	2	—	1	3
zegarmistrzów	2	—	1	—	1
introligatorów	1	—	—	1	1
kupców	11	—	5	2	7
Razem . . .	95	34	26	17	77

E.

Fundusze szkolne.

Do kasy szkoły przemysłowej uzupełniającej wpływają corocznie:

a) datek Rady gminnej Wadowic w kwocie 800 K.
b) „ powiatowej kasy oszczęd. „ 400 „
c) „ Rady powiatowej „ 200 „
d) subwencya Wysokiego Wydziału krajowego i
e) „ „ c. k. Ministerstwa W. i Ośw.

Te ostatnie subwencye są zmienne. W roku 1903 wynosiły po 968 K.

Prócz tego daje gmina miasta Wadowic corocznie na oświetlenie i usługę kwotę 300 K.

F.

Środki naukowe.

Inwentarz szkoły przemysłowej obejmuje obecnie:

Liczba inwentarza	Przedmiot	Wartość K.	Wartość h.
1	Andel, Geometrisches Ornament	7	36
2	Fallenböck, Elementar-Zeichenschule	11	04
3	Böcklen, Vorlagenwerk für constructives Zeichnen	24	84
4	Herdtle, Elemente des Zeichnens	4	62
5	Herdtle, Geometrische Ornamente	19	84
6	Herdtle, Blätter, Blumen und Ornamente . .	9	94
7	Storch, Einfache Möbel	11	4
8	Rothe, Vorlagen für Bau-und Möbel-Tischler I. i II.	18	40
9	Gernhardt, Vorlagen für Schumacher	11	4
10	Gottlob, Vorlagen für Schmiede	16	56
11	Gottlob, Musterbuch für die Möbeltischler . .	27	60
12	Gottlob, Musterbuch für Kunstschlosser . . .	16	56
13	Hölder, Arbeiten des Schlossers I.	8	84
14	Kretschmer, Holzverbindungen	7	36
15	Flinzer, Metoda nauki rysunków	3	60
16	Bayer & Wunderlich, Formensammlung für Freihandzeichnen	12	72
17	Richter Zeichenvorlagen für Schneider . . .	2	20
18	Mehl, Vorlegeblätter für Decorations- und Schriftenmaler	12	16
19	Chemnitz, Zeichnungen des Schlossers . . .	11	4
20	Cyrkiel	6	48
21	Rajscajgów większych 8	37	44
22	Rajscajgów mniejszych 15	42	70
23	Szafa jodłowa polakierowana	32	—
24	Tablica	22	—
25	Jan Rotter, Metodyczne wzory rysunkowe .	—	—
26	Józef Solecki, nauka rachunków dla przemysłowców	—	—
27-127	Modele gipsowe	215	20
128	Sławomir Odrzywolski, Zabytki przemysłu artystycznego w Polsce	—	—
129	Szafa jodłowa lakierowana	40	—
130	Szafa jodłowa lakierowana	40	—
131	Ekierka	3	90
132	2 Rajszyny	4	80
133	Rajszyn małych 20 sztuk	8	80

Liczba inwentarza	Przedmiot	Wartość K.	h.
134	Rajsbretów małych 20 sztuk	28	—
135	Rajsbretów dużych 3 sztuki	18	—
136	Sztalug 3 sztuki	12	—
137	Szafa oszklona z komodą	56	—
138	Szafa jodłowa	32	—
139	Anton Andel, Das polichrome Flachornament tab. 25	36	—
140	Czischek Ludwig, Vorlegeblätter über Bauschlosserei tab. 60	30	—
141	Hesky Carl, Einfache Objecte des Bau- und Maschinenfaches, 48 tablic	40	40
142	Ortwein A., Gedrehte Arbeiten aus Stein t. 12	7	20
143	„ Arbeiten aus Stein t. 24	8	—
144	„ Arbeiten im gebrannten Thon t. 16 .	10	—
145	Rievel u. K. Schmidt, Bautechnische Vorlegeblätter t. 46	30	—
146	Wild Josef, Vorlagenwerk für geom. und Projectionszeichnen t. 31	2	—
147	Schmidt H., Roboty kamieniarskie w budownictwie t. 27	14	—
148	Gerhard E., Vorl. für das Fachzeichnen der Frauenkleidermacher	8	—
149	E. Ludwig u. O. Horn, Mustervorlagen u. Motive für die Decoration von Buchdecken und Rücken	14	40
150	E. Herdtle, Stylisierte Blumen a. allen Kunstepochen	9	—
151	Ch. Schröder, Klempner-Schule, Konstruktionslehre für Bauklempnerei t. 30	8	10
152	Ch. Schröder, Konstruktionslehre. Zweite Folge t. 27	16	20
153	F. Fink, Die Arbeiten des Spenglers	8	94
154	Bucher Bruno, Real-Lexikon d. Kunstgewerbe	10	—
155	Dwie ramy stojące (parawany)	6	40
156	7 modelów drewnianych	20	60
157	30 bloków poprawnych (Peryka)	57	60
158	2 statywy żelazne	40	—
159	Mandel, Unfallversicherung der Arbeiter . .	3	20
	„ Krankenversicherung der Arbeiter .	3	20

Liczba inwentarza	Przedmiot	Wartość K.	h.
160	Pietrzycki, Nauka rachunkowości t. 2	8	50
161	Antoniewicz, Nauka buchalteryi t. I. i II. . .	7	40
162	Feldegg, Grundriss der kunstgewerblichen Formenlehre	4	32
163	Petzendorfer, Schriftenatlas	30	80
164	Falke, die Kunst im Hause	7	20
165	Romberg. Taschenbuch für Stubenmaler . .	4	80
166	Dolmetsch, Ornamentschatz	30	—
167	T. Prawdzic, Przewodnik dla szewców . . .	3	—
168	Decorative Vorbilder	14	40
169	Przewodnik dla murarzy	3	—
170	Przewodnik dla cieśli	3	—

Nadto posiada zakład bibliotekę uczniów, która obejmuje obecnie 389 dziełek polskich do czytania; z niej korzystało 44 uczniów klasy I. i II. przemysłowej. Ilość wypożyczonych dziełek 506.

Zawiadowcą zbiorów rysunkowych i biblioteki był prof. Kołomłocki.

G.

Klasyfikacya uczniów.

Uczniowie celujący, jakoteż uczniowie oznaczeni * otrzymali za chwalebne zachowanie i wytrwałą pilność, nagrodę.

Oddział przygotowawczy:

Uczniów zapisanych 41; Opuściło zakład i Wadowice 7; Pozostało 34.

Stopień I. z odznaczeniem otrzymał:

1. **Okrzesik Józef.** *

Stopień I. otrzymali:

1. Bandoła Jan,
2. Bartnicki Józef,
3. Bialik Jan,
4. Brańka Władysław,
5. Cieślak Stefan,
6. Gaszman Franciszek,
7. Grudniewicz Konrad,
8. Knapczyk Ludwik,
9. Korzeniowski Jan,
10. Kowalczyk Franciszek,
11. Krzystek Franciszek,
12. Łuczkosiński Roman,
13. Orzeł Stanisław,
14. Posner Wilhelm,
15. Putek Szczepan,
16. Ruszkiewicz Stanisław,
17. Stanek Wincenty,
18. Styła Ferdynand,
19. Szylder Franciszek,
20. Tatar Edmund,
21. Widlarz Jan,
22. Zając Józef,
23. Zając Władysław,
24. Zybek Stanisław.

Postępu nie uczyniło 9.

I. klasa kursu przemysłowego:

Uczniów wpisanych 32.
Opuściło zakład i Wadowice 6.
Klasyfikowano 26.

Świadectwo stopnia I. otrzymali:

1. Baczak Feliks,
2. Birn Józef,
3. Foryciarz Ignacy,
4. Geruszczak Franciszek,
5. Glasner Abraham,
6. Hornbein Feliks,
7. Job Henryk,
8. Kłaput Paweł,
9. Kurek Szymon,
10. Leszczyński Józef,
11. Łacek Stanisław,
12. Madeja Jan,
13. Neuberg Józef,
14. Pindel Jan,
15. *Szczygieł Julian,
16. Twaróg Jan,
17. Ziffer Leon.

Postępu nie uczyniło 9.

II. klasa kursu przemysłowego:

Uczniów wpisanych 22.
Opuściło zakład i Wadowice 5.
Klasyfikowano 17.

Świadectwo stopnia I. z odznaczeniem otrzymali:

1. **Pallmann Józef,**
2. ***Zając Józef.**

Świadectwo stopnia I. otrzymali:

1. *Geruszczak Stanisław,
2. Góralczyk Józef,
3. Grzybek Władysław,
4. Grzywa Jakób,
5. Klimczak Władysław,
6. Klisch Edward,
7. Korzeniowski Franciszek,
8. Łacek Franciszek,
9. *Moskal Stanisław,
10. Neiger Szymon,
11. Przewoźniak Wojciech,
12. Sitko Jan,
13. Springer Samuel,
14. Warzecha Jan.

Postępu nie uczynił 1 uczeń.

Nagrody, które ustanowił W. Wydział krajowy za najlepsze rysunki fachowe, otrzymali uczniowie.

1. Moskal Stanisław, malarz, 10 Kor.
2. Zając Józef, szewc, 6 Kor.

H.

Ogłoszenie.

Wpisy uczniów do tutejszej szkoły przemysłowej uzupełniającej na rok szkolny 1905 trwać będą od dnia 11. do 15. września 1904 r.

Dnia 15. września rozpocznie się nauka.

Do uczęszczania na naukę w tej szkole obowiązani są w myśl §§. 75a i 100 ustawy przemysłowej wszyscy terminatorzy i czeladnicy aż do ukończenia 18 roku życia.

Każdy uczeń przyjęty do szkoły, otrzyma książeczkę kontrolną, w której będzie uwidocznione, na który kurs został przyjęty i w jakim czasie ma uczęszczać na lekcye. W książeczce tej będzie także celem ułatwienia kontroli pracodawcom nad uczęszczaniem ich pupilów do szkoły, każdorazowa obecność ucznia na nauce stwierdzona. Każdy uczeń ma regularnie uczęszczać na naukę szkolną, nieobecność jego z powodów nadzwyczajnych winni pracodawcy usprawiedliwić, aby niezachodziła potrzeba urzędowych upomnień, a tem mniej zastosowania §§. 75 i 133 ustawy przemysłowej, nakładającej na opornych grzywny od 20 do 800 K.

Uczniowie otrzymają bezpłatnie do użytku książki i wszystkie przybory naukowe.

Wydział szkoły przemysłowej uzupełniającej

w Wadowicach, dnia 15. maja 1904.